

prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău – N. Mămăligă
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - D. Manole, Gr. Dașchevici și Iu. Cotruță

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea, Maria Ghervas
Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”, prin intermediul avocatului Petru Balan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Leușeni cu privire la repunerea în termen, anularea actului de audit post-vămuire, anularea dispoziției cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare, deciziei de regularizare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” și s-a menținut hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a ț ă:

La 22 martie 2016 societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Leușeni cu privire la repunerea în termen, anularea actului de audit post-vămuire, anularea dispoziției cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare și deciziei de regularizare.

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a indicat că în luna decembrie 2006, a importat în Republica Moldova patru mijloace de transport, la vămuirea cărora a beneficiat de facilități vamale/fiscale în temeiul art. 103 alin. (1) pct. 23 Codul fiscal, art. 28 lit. q) Legea cu privire la tariful vamal.

Mijloacele de transport au fost plasate în capital social al întreprinderii, ceea ce garantează legislativ posibilitatea schimbării destinației bunurilor, fără achitarea drepturilor de import, adică înstrăinarea lor, la scurgerea a trei ani din momentul obținerii facilităților.

A concretizat că în luna martie-iunie 2010 mijloacele de transport au fost înstrăinate.

La finele anului 2013 – începutul anului 2014, reprezentanții biroului vamal Leușeni, au efectuat controlul ulterior prin audit post-vămuire, care s-a finisat la 04 martie 2014 prin emiterea unui act de audit post-vămuire, pe care nu l-a semnat și nu i-a fost adus la cunoștință.

Prin acest act, întreprinderea a fost obligată să achite drepturile de import și penalitățile aferente importării mijloacelor de transport.

A mai menționat că reprezentanții săi nu au fost informați despre inițierea controlului în modul stabilit de lege, ținând cont că din conținutul ordinului de control nr. 47-0 emis la 27 septembrie 2013, rezultă că controlul a fost inițiat la 27 septembrie 2013, care a fost zi de vineri, și având în vedere că zilele de sâmbătă și duminică au fost zile nelucrătoare, termenul de două zile destinat pentru expedierea preavizării este foarte scurt și nu se încadrează în termenul de 3 zile stabilit de legiuitor.

Perioada de desfășurare a auditului post-vămuire, conform art. 202¹ alin. (14) Codul vamal, nu trebuie să depășească 2 luni de la data inițierii auditului post-vămuire, când de facto perioada de control a durat 5 luni.

Deși procedura de petrecere a controlului conform legislației în vigoare prevede anumite metodologii prescrise cu etape procedurale distincte, care oferă posibilitatea de a conlucra cu persoanele implicate în desfășurarea lui, în realitate controlul vamal efectuat la întreprindere a constat din două întâlniri ocazionale din stradă la care au fost transmise actele solicitate.

La 23 decembrie 2015 banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni a comunicat despre blocarea și suspendarea conturilor bancare în baza dispoziției Serviciului Vamal nr. 18 din 04 iunie 2015.

A specificat că la 05 martie 2014 Serviciul Vamal a emis decizia de regularizare nr. 42, prin care s-a dispus spre încasare suma de 397 678,76 lei, inclusiv suma de 280 140,56 lei cu titlu de drepturi de import pentru cele patru mijloace de transport și 117 538,2 lei cu titlu de penalități.

A concretizat că dispoziția Serviciului Vamal nr. 18 din 04 iunie 2015 a fost emisă peste 1 an și 3 luni de la finalizarea controlului de audit post-vămuire.

La 29 decembrie 2015 a expediat Serviciului Vamal cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actelor administrative emise în privința sa, însă cererea a fost respinsă.

A mai relevat că utilizarea mărfurilor puse în libera circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale sunt scoase de sub supraveghere vamală, iar obligațiunea achitării drepturilor de import se stinge peste 3 ani de la momentul punerii în circulație a mărfurilor, dacă pe parcursul a cel puțin 3 ani nu au fost utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute ca condiție de aplicare a drepturilor de import reduse sau zero.

Societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” cere repunerea în termen pentru toate acțiunile omise din motivul neînștiințării în modul legal și lipsirea posibilității contestării în termenul stabilit de legislație; anularea actului de audit post-vămuire nr. 09/03 din 04 martie 2014 întocmit de reprezentanții Biroului Vamal Leușeni sau modificarea lui în partea interpretării greșite a legislației, ce a avut drept consecință apariția situației date; anularea dispoziției nr. 18 din 04 iunie 2015 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale plătitorului și deblocarea conturilor întreprinderii; anularea deciziei de regularizare nr. 42 din 05 martie 2014 emisă în baza concluziilor vădit ilegale constatate în actul de audit post-vămuire întocmit de reprezentanții Biroului Vamal Leușeni și anularea altor decizii de restricții sau de interdicție în privința activității emise în legătură cu constatările actului de audit post-vămuire întocmit de reprezentanții Biroului Vamal Leușeni (f.d. 4-12).

Avocatul Nicolae Posturusu, împuternicit prin mandatul din 16 mai 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 96), a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” cerere de modificare și completare a temeiurilor și motivelor din acțiune, solicitând repunerea în termen pentru toate acțiunile omise din motivul

neînștiințării în mod legal și lipsirea posibilității contestării în termenii stabiliți de legislație; anularea actului de audit post-vămuire 09/03 din 04 martie 2014 întocmit de reprezentanții Biroului Vamal Leușeni sau modificarea lui în partea interpretării greșite a legislației, ce a avut drept consecință apariția situației date; anularea dispoziției nr. 18 din 04 iunie 2015 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale plătitorului și deblocarea conturilor întreprinderii; anularea deciziei de regularizare nr. 42 din 05 martie 2014 emisă în baza concluziilor vădit ilegale constatate în actul de audit post-vămuire întocmit de reprezentanții Biroului Vamal Leușeni și compensarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 38-40).

În motivarea cererii de completare avocatul Nicolae Postrusu a indicat că înstrăinarea mijloacelor de transport a avut loc în anul 2010 și societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a fost în drept să dispună de aceste bunuri, iar organul vamal a interpretat eronat art. 35 Codul vamal, având în vedere că sunt exceptate de la plata drepturilor de import mărfurile în situația împlinirii termenului de cel puțin 3 ani de la acordarea facilităților fiscale și vamale.

La momentul vânzării unităților de transport, acestea nu se mai aflau sub regim special de supraveghere vamală, având în vedere că a expirat termenul de 3 ani prevăzut de legiuitor în interiorul căruia bunurile importate nu puteau fi folosite în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero.

Termenul de supraveghere vamală a început a curge la 13 decembrie 2006 și 20 decembrie 2006, adică data plasării bunurilor sub supraveghere vamală cu destinația „aport la capitalul social”, iar după scurgerea a 3 ani conform art. 35 Codul vamal (în redacția anului 2008), supravegherea vamală s-a finalizat de drept (f.d. 38-40).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” (f.d. 115, 118-124).

La 28 decembrie 2016 avocatul Posturusu Nicolae a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 (f.d. 117), iar ulterior avocatul Petru Balan, împuternicit prin mandatul din 27 aprilie 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 143) a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 135-138).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 08 iunie 2017 a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” și a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 (f.d. 152-159).

În motivarea soluției prima instanță a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată este depusă în termen, având în vedere că actele contestate nu au fost recepționate de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”, iar pârâții nu au prezentat nici o probă care ar demonstra contrariul și după cum susține reclamanta, aceasta a făcut cunoștință cu actele contestate la 23 decembrie 2015, ca urmare a suspendării operațiunilor pe conurile bancare deschise la banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni, fapt ce denotă că termenul de 30 zile pentru a înainta cerere prealabilă a început a curge de la data familiarizării cu actele contestate.

Instanțele de judecată au reținut că conform art. 35 Codul vamal, în redacția anului 2006, în cazul când mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când

mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Au motivat instanțele de judecată că în baza principiului *tempus regit actum*, urmează a se aplica la cazul dedus judecării prevederile art. 35 Codul vamal în redacția din 2006, atunci când s-a instituit supravegherea vamală asupra automobilelor importate de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”.

La 11 decembrie 2017 avocatul Petru Balan a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs avocatul Petru Balan a indicat că instanțele judecătorești eronat au interpretat prevederile art. 35 Codul vamal în redacția anului 2008, având în vedere că termenul de 3 ani este un termen, la expirarea căruia are loc încetarea supravegherii vamale.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 09 ianuarie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la 12 februarie 2018 Serviciul Vamal a solicitat respingerea recursului declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”, invocând că declarațiile vamale au fost depuse de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” în regimul juridic stabilit de prevederile art. 35 Codul vamal în vigoare la data respectivă și mijloacele de transport pentru care au fost acordate drepturile de import reduse au fost utilizate în alte scopuri fiind înstrăinate, deși se aflau sub supraveghere vamală. Prevederile art. 35 Codul vamal în redacția anului 2008 nu pot fi aplicate, deoarece nu produc efecte retroactiv.

La 16 februarie 2018 a depus referință și Biroul Vamal Centru, care a solicitat declararea recursului inadmisibil, invocând că situațiile juridice apărute până la intrarea în vigoare a art. 35 Codul vamal în redacția din 16 mai 2008 și care sunt în curs de realizare, vor fi reglementate în continuare de lege nouă, iar efectele legii vechi nu vor fi aplicate la stingerea situațiilor juridice respective.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” prin intermediul avocatului Petru Balan în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referințelor depuse de Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, însă neîntemeiat și care urmează a fi respins

cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

Cu referire la încadrarea societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” în termenul de declarare a recursului, Colegiul consideră necesar să releve următoarele.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 10 octombrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” și avocatului Posturusu Nicolae copia deciziei din 08 iunie 2017 (f.d. 160) și având în vedere că la materialele pricinii nu sunt probe care ar atesta recepționarea deciziei instanței de apel de către destinatari, recursul declarat la 11 decembrie 2017 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele pricinii rezultă că în anul 2006 societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a importat din Germania în Republica Moldova 4 mijloace de transport (2 cap-tractoare și 2 semiremorci), care au fost incluse în capitalul social și la vămuirea cărora a beneficiat de facilități vamale/fiscale în temeiul art. 103 alin. (1) pct. 23 al Codului fiscal și art. 28 lit. q) Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997.

În perioada martie-iunie 2010 mijloacele de transport importate în regim preferențial au fost înstrăinate de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”.

Actele pricinii mai atestă că la finele anului 2013 – începutul anului 2014, reprezentanții Biroului Vamal Leușeni au efectuat controlul ulterior prin audit post-vămuire, iar la 04 martie 2014 Biroul Vamal Leușeni a întocmit actul de audit post-vămuire nr. 09/03 (f.d. 13-16).

Colegiul judiciar constată că în baza actului de audit post-vămuire nr. 09/03 din 04 martie 2014 Biroul Vamal Leușeni a emis decizia de regularizare nr. 42 din 05 martie 2014, în care a calculat societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” drepturile de import în sumă totală de 397 678,76 lei, inclusiv drepturilor de import în mărime de 280 140,56 lei și penalitatea în mărime de 397 678,76 lei pentru faptul înstrăinării mijloacelor de transport importate în condiții preferențiale (f.d. 17).

La 04 iunie 2015 Serviciul Vamal a emis dispoziția nr. 18 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale plătitorului societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” (f.d. 19).

La 29 decembrie 2015 societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a înaintat Serviciului Vamal cerere prealabilă, prin care a solicitat restabilirea în termen pentru toate acțiunile omise pe motivul neînștiințării în modul legal și lipsirea de posibilitatea contestării în modul stabilit de lege, anularea actului de audit post-vămuire, dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și deciziei de regularizare (f.d.23-25), însă prin adresa din 23 februarie 2016 Serviciul Vamal a respins cererea înaintată (f.d. 28).

În aceste circumstanțe societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” s-a adresat instanței de contencios administrativ cu cerere de anulare actelor emise de organul vamal.

Judecând pricina, prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, invocând că în baza principiului *tempus regit actum*, urmează a se aplica la cazul dedus judecății prevederile art. 35 Codul vamal în redacția din 2006,

atunci când s-a instituit supravegherea vamală asupra automobilelor importate de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”.

Fiind investită cu judecarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată au aplicat și interpretat corect prevederile legale.

Conform art. 202¹ alin. (1), (2¹), (8), (11-13) Codul vamal, auditul postvămuire este una dintre formele controlului vamal ulterior, care are drept scop verificarea respectării legislației în vigoare de către persoanele stabilite în Republica Moldova la momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală a Republicii Moldova și plasării acestora sub o destinație vamală. Auditului postvămuire pot fi supuse persoanele implicate direct sau indirect, cu titlu profesional, în operațiunile supuse auditului postvămuire sau persoanele care dispun de documentele și datele respective din motive profesionale.

Controlul vamal ulterior prin auditul postvămuire al persoanelor care practică activitate de întreprinzător se înregistrează, se supraveghează și se raportează în conformitate cu prevederile [Legii nr.131 din 8 iunie 2012](#) privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de examinare preliminară a rezultatelor auditului postvămuire.

Auditul postvămuire se efectuează în baza unui ordin de control emis de către directorul general al Serviciului Vamal/șeful biroului vamal sau de persoanele împuternicite de aceștia.

Ordinul de efectuare a auditului postvămuire este emis în forma stabilită de Serviciul Vamal.

Efectuarea auditului postvămuire se aduce la cunoștința persoanei auditate cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data inițierii controlului, conform procedurii stabilite de Guvern, cu excepția controlului inopinat.

În corespundere cu art. 202² alin. (1)-(5) Codul vamal, reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane.

Reverificarea declarației vamale se efectuează de către organele vamale conform procedurii stabilite de Guvern.

În procesul efectuării reverificării declarației vamale, organele vamale pot utiliza informații și date inclusiv din bazele de date automatizate și programele informaționale de administrare a riscurilor.

Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(5), controlul ulterior prin reverificare a declarației vamale se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare.

În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta

plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

Conform art. 202⁹ alin. (1) și (5) Codul vamal, actul de audit post-vămuire reprezintă un document de forma stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de colaboratorul vamal al organului care a exercitat controlul, în care se consemnează rezultatele auditului post-vămuire. În act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcările legislației și/sau ale corectitudinii de calculare și stingere a obligației vamale și ale măsurilor de politică economică cu referire la informațiile, datele, documentele sub orice formă, indicându-se actele normative încălcate.

În baza actului de audit post-vămuire/procesului-verbal de reverificare a declarației vamale, organele vamale întreprind măsuri de calculare și încasare a obligațiilor vamale constatate, conform procedurii stabilite de legislație.

Materialul probator atestă că societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a depus declarațiile vamale în detaliu nr. 45001005639 din 13 decembrie 2006, nr. 45001005640 din 13 decembrie 2006, nr. 45001005785 din 20 decembrie 2006 și 45001005786 din 20 decembrie 2006, din care rezultă că a importat în Republica Moldova 4 mijloace de transport cu scopul includerii lor în capitalul social al întreprinderii, în urma cărora a beneficiat de tratament tarifar favorabil.

În perioada de la 02 octombrie 2013 - 04 martie 2014 Biroul Vamal Leușeni a efectuat controlul ulterior prin audit post-vămuire cu tematica „Verificarea mijloacelor de transport plasate în circulație liberă cu acordarea facilităților fiscale/vamale pe motivul destinației lor finale, importate în baza declarațiilor vamale în perioada anului 2007- 2011”, iar rezultatele controlului au fost reflectate în actul de audit post-vămuire 09/03 din 04 martie 2014.

În actul de audit post-vămuire s-a constatat că în anul 2010 societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a înstrăinat mijloacele de transport importate în regim tarifar preferențial unor persoane fizice și juridice și că în baza acestor acțiuni întreprinderii i-a apărut obligații vamale.

Actele pricinii mai atestă că controlul ulterior prin audit post-vămuire a fost inițiat în baza ordinului de control nr. 47-o din 27 septembrie 2013 și perioada controlului a fost prelungită până la 31 martie 2014, astfel nu pot fi reținute argumentele recurentului că s-a sfidat termenul de 2 luni de la data inițierii auditului post-vămuire prevăzut de art. 202¹ alin. (14) Codul vamal, în condițiile în care aceeași normă de drept prevede și posibilitatea prelungirii acestuia.

Conform art. 127¹³ alin. (1) Codul vamal, decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției și/sau anulării obligației vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal.

Conform art. 202³ alin. (1) lit. g) Codul vamal, în cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele obligații: în cazul depistării unei încălcări vamale ce conduce la apariția unei obligații vamale și neîndeplinirii cerințelor legale ale declarantului, să emită decizie de regularizare.

Decizia de regularizare nr. 42 din 05 martie 2014 a fost emisă în baza actului de audit post-vămuire 09/03 din 04 martie 2014, fiind stabilită în sarcina societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” obligația de a achita drepturile de import în sumă de 280 140,56 lei și penalitatea în mărime de 117 538,2 lei, în total suma de 397 678,76 lei.

Ținând cont de normele de drept citate, se atestă că organul vamal în perioada de la 02 octombrie 2013 - 04 martie 2014 a efectuat controlul ulterior prin audit post-vămuire cu tematică verificarea mijloacelor de transport plasate în circulație liberă cu acordarea facilităților vamale/fiscale pe motivul destinației lor finale importate în baza declarațiilor vamale în perioada anului 2006, la societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”, procedurile fiind petrecute și cu respectarea ordinului Serviciului Vamal nr. 63-O din 11 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea normelor metodologice privind realizarea controlului ulterior prin audit post-vămuire și reverificarea declarațiilor, ce include norme ce reglementează inițierea și efectuarea de către organul de control a acțiunilor, considerente din care instanțele de judecată întemeiat au constatat că în speță nu sunt temeiuri de anulare a actelor administrative contestate în ordinea stabilită de art. 26 Legea contenciosului administrativ, fiind emise conform rigorilor legale, potrivit procedurii și competenței stabilite.

Or, conform art. 26 alin.(1) lit. a)-c) Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Ținând cont de obiectul litigiului, de circumstanțele de fapt și de temeiurile de drept invocate, cât și de apărările formulate de partea adversă, sarcina instanțelor de judecată este de a stabili care redacție a art. 35 din Codul vamal urmează a fi aplicată în speța de față și dacă mijloacele de transport importate în perioada anul 2006, incluse în capital social cu beneficierea facilităților vamale/fiscale la vămuirea lor, se mai află sub supraveghere vamală și dacă trebuie recalulate și încasate drepturile de import după scurgerea termenului de 3 ani de la data importării acestora în cazul înstrăinării acestora.

Conform art. 28 lit. q) Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 (în vigoare la data importului mijloacelor de transport), sunt scutite de taxa vamală activele materiale valoarea cărora depășește 1000 de lei pentru o unitate și al căror termen de exploatare depășește un an, plasate în capitalul statutar (social) al agentului economic.

Conform art. 35 Codul vamal, în vigoare la data importării mijloacelor de transport, în cazul când mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Ulterior, au fost operate prin Legea nr. 103-XVI din 16 mai 2008, modificări la art. 35 Codul vamal.

Astfel, articolul 35 Codul vamal, în vigoare la data înstrăinării mijloacelor de transport, respectiv în redacția survenită după operarea modificărilor în baza Legii nr. 103-XVI din 16 mai 2008, în vigoare din 04 iulie 2008 prevedea că în cazul când mărfurile sunt puse în liberă circulație la drepturi de import reduse sau zero pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală se încheie când condițiile prevăzute pentru acordarea unor drepturi de import reduse sau zero încetează a mai fi aplicate sau în cazul când mărfurile sunt exportate sau distruse. Utilizarea mărfurilor pe parcursul a cel puțin 3 ani în alte scopuri decât cele

prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import reduse sau zero este permisă cu condiția achitării drepturilor de import.

Conform art. 6 alin. (1) Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Conform art. 46 alin. (1) Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

Instanțele de judecată întemeiat au aplicat în speță principiul *tempus regit actum* și au ajuns la concluzia că în speță sunt aplicabile prevederile art. 35 Codul vamal în redacția valabilă la data efectuării de către societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” a importurilor în anul 2006, respectiv la momentul instituirii supravegherii vamale asupra unităților de transport.

Or, soluționarea conflictului de legi în timp face necesară diferențierea dreptului subiectiv, constituit sub imperiul legii anterioare, de cel născut potrivit legii posterioare, această din urmă lege nu poate fără a avea caracter retroactiv să aducă atingere modalității în care legea anterioară a constituit dreptul subiectiv, modalitate guvernată de principiul *tempus regit actum*.

În condițiile în care declarațiile vamale au fost depuse de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” în regimul juridic stabilit de prevederile art. 35 Codul vamal, în redacția în vigoare la data respectivă, recurentul s-a angajat asupra efectelor juridice corespunzătoare și astfel, mijloacele de transport pentru care au fost acordate drepturile de import reduse au fost utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute pentru aplicarea drepturilor de import, mai cu seamă contrar art. 35 Codul vamal, fiind înstrăinate, deși continuau să se afle sub supraveghere vamală și instanțele de judecată întemeiat au concluzionat că contestarea actului de audit post-vămuire 09/03 din 04 martie 2014 și a deciziei de regularizare nr. 42 din 05 martie 2014 este lipsită de suport de fapt și de drept.

În această conjunctură, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Centru mun. Chișinău întemeiat au respins argumentele societății cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” cu referire la faptul că prin redacția ulterioară a art. 35 Codul vamal, legiuitorul a înlăturat inadvertențele existente anterior, deoarece prevederile acestor redacții nu sunt aplicabile speței, având în vedere că nu produc efecte retroactiv.

Totodată, instanța de recurs mai reține că conform art. 28 Codul vamal, în redacția republicării în ediție specială în Monitorul Oficial la 01 ianuarie 2007 și în vigoare la data înstrăinării mărfurilor, mărfurile și mijloacele de transport puse condiționat în circulație, pentru care au fost stabilite facilități vamale pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost stabilite facilitățile. Utilizarea acestor mărfuri și mijloace de transport în alte scopuri poate fi permisă numai de organul vamal, cu condiția plății drepturilor de import sau drepturilor de export și a îndeplinirii altor cerințe prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. De aceste mărfuri și mijloace de transport se poate dispune cu permisiunea organului vamal, în condițiile prezentului articol.

Articolul 28 din Codul vamal a fost exclus prin Legea nr. 267 din 23 decembrie 2011, în vigoare din 13 ianuarie 2012.

Așadar, prevederile art. 28 Codul vamal erau în vigoare la momentul înstrăinării mărfurilor.

Din sensul art. 28 Codul vamal, în vigoare la data înstrăinării mijloacelor de transport rezultă că obligația de achitare a drepturilor de import pentru utilizarea mărfurilor și mijloacelor de transport în alte scopuri decât cele stabilite nu este condiționată de utilizarea acestora o anumită perioadă de timp.

Articolul 28 din Codul vamal a fost abrogat la 13 ianuarie 2012, iar mijloacele de transport au fost înstrăinate în anul 2010 sub imperiul acestui articol.

Se mai reține că hotărârile judecătorești în partea constatării ca fiind depusă în termen cererea de chemare în judecată, nu au fost contestate de organul vamal, considerent din care instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în această parte.

Or, în conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, *în limitele invocate în recurs* și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 sunt legale, iar argumentele invocate în cererea de recurs poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans”, prin intermediul avocatului Petru Balan.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2017 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Nicdav-Trans” împotriva Serviciului Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Leușeni cu privire la repunerea în termen, anularea actului de audit post-vămuire, anularea dispoziției cu privire la suspendarea operațiunilor la conturile bancare, deciziei de regularizare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton